

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 203/08-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. júna 2008 predbežne prerokoval sťažnosť P., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. R. S., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 85/02 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P., a. s., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. mája 2008 doručená sťažnosť P., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), v ktorej namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 85/02.

Sťažovateľka uviedla, že „dňa 08. 08. 2002 bol podaný na Okresný súd (...) návrh (...) o vydanie platobného rozkazu na zaplatenie 25 000,- Sk (...). Vec je vedená na Okresnom súde (...) pod č. 2 Cb 85/02.

Platobným rozkazom (...) zo dňa 27. 08. 2002 (...) bola odporcovi (...) uložená povinnosť zaplatiť mi 25 000,- Sk (...).

Proti tomuto platobnému rozkazu odporca podal odpor (...).

Okresný súd (...) vo veci nariadil pojednávanie na deň 28. 10. 2002. Na toto pojednávanie sa klient ospravedlnil (...) navrhol vyzvať odporcu o predloženie faktúr a dohôd, príjmových a výdavkových dokladov a ďalších dokladov, z ktorých by vyplývalo, že skutočnosti obsiahnuté v odpore zodpovedajú realite. Ďalšie pojednávame vo veci bolo vytyčené na deň 26. 11. 2002, na ktorom sa klient taktiež ospravedlnil. Následne som Okresnému súdu v Kežmarku zaslal dňa 25. 03. 2003 plnomocenstvo na zastupovanie v uvedenej právnej veci. Ďalšie pojednávanie vo veci bolo vytyčené na deň 14. 12. 2004. Ohľadne tohto pojednávania sa klient spolu so mnou, ako právnym zástupcom taktiež ospravedlnil s poukazom na zlé poveternostné podmienky.

Od uvedeného dňa sa vo veci neuskutočnilo žiadne pojednávanie ani žiaden iný procesný úkon.

Dňa 12. 03. 2008 sa klient obrátil na Okresný súd (...) so žiadosťou o zaslanie komplexnej správy o stave konania s poukazom na tú skutočnosť že Okresný súd v Kežmarku vôbec nekoná a pokiaľ nedôjde k náprave, bude nútený obrátiť sa na Ústavný súd SR. (...)

Predseda Okresného súdu (...) zaslal Správu o stave konania klientovi, ktorá mu bola doručená dňa 12. 03. 2008. (...)

Z uvedených dôvodov sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vo svojom náleze vyslovil, že :

„1. Základné právo P., a. s. v B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa článku 48 odst. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v

primeranej lehote podľa článku 6 odst. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Kežmarku v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 85/02 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Kežmarku prikazuje vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Cb 85/02 konať bez zbytočných prieťahov.

3. P., a. s. B. priznáva finančné zadostučinenie vo výške 25 000,- Sk (slovom dvadsaťpäťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd v Kežmarku povinný tomuto vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd so zreteľom na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje predovšetkým na skutočnosť, že v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) v konaní pred všeobecným súdom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje preukázanie využitia právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal sťažovateľ právo podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov [platného do 31. marca 2005 (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“)] a od 1. apríla 2005 podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Z obsahu sťažnosti a jej prílohy, ako aj z obsahu sťažnosti a jej prílohy vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 14401/08 ústavný súd zistil, že sťažovateľka sa podaním z 12. marca 2008 obrátila na okresný súd („Okresný súd Kežmarok,...“, pozn.) so žiadosťou o zaslanie komplexnej správy o stave konania, pretože okresný súd vo veci nekoná v zmysle platného práva a pokiaľ nedôjde k náprave, obráti sa na ústavný súd o náhradu škody. Listom zo 4. apríla 2008 adresovaným predsedovi okresného súdu sťažovateľka v podstate zopakovala svoje výhrady na nekonanie okresného súdu v namietanej veci a vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Cb 64/2002.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy

v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Preto ústavný súd o s'ťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak s'ťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal do 31. marca 2005 k dispozícii podľa zákona o štátnej správe súdov a v súčasnosti podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že s'ťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie s'ťažnosti na priet'ahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných priet'ahov a ustanovuje za také priet'ahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania s'ťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené priet'ahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje s'ťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“.

Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním s'ťažnosti zistí, že s'ťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“.

V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon s'ťažovateľovi na ochranu jeho základných

práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Postup sťažovateľky v okolnostiach prípadu nemožno podľa ústavného súdu považovať za splnenie požiadavky namietania prieskumov v konaní pred orgánom štátnej správy súdov. V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľ konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv.“ (III. ÚS 44/03).

Ústavný súd okrem toho zastáva názor, že doručovanie sťažnosti predsedovi okresného súdu (listom zo 4. apríla 2008) v krátkom čase pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (15. mája 2008) sa javí byť iba formálnym úkonom, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak taká sťažnosť mohla mať, ak by predseda okresného súdu dostal primeranú (rozumnú) lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prieskumom vo veci samej (m. m. IV. ÚS 306/04, III. ÚS 78/05, IV. ÚS 194/05).

Keďže ústavný súd z obsahu sťažnosti a jej prílohy, ako aj z obsahu sťažnosti a jej prílohy vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 14401/08 (táto sa týka jej veci vedenej

okresným súdom pod sp. zn. 2 Cb 64/2002, pozn.) nezistil, že by sťažovateľka podala predsedovi okresného súdu sťažnosť na priet'ahy v predmetnom konaní pred 4. aprílom 2008, a ani z obsahu sťažností a ich príloh nevyplýva, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľky z dôvodov hodných osobitného zreteľa, odmietol jej sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že ani list sťažovateľky z 12. marca 2008, ak by bol doručený predsedovi okresného súdu ako sťažnosť na priet'ahy v konaní (čo z jeho obsahu nevyplýva, pozn.), by na dôvodoch odmietnutia sťažnosti nič nezmenil, pretože obdobie 2 mesiacov pred podaním sťažnosti na ústavný súd by v okolnostiach danej veci bolo tak isto potrebné považovať iba za formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak taká sťažnosť mohla mať, ak by predseda okresného súdu dostal primeranú (rozumnú) lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným priet'ahom vo veci samej.

Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že neuniklo jeho pozornosti tiež tvrdenie sťažovateľky, že na tri pojednávania nariadené okresným súdom po podaní odporu žalovaným (28. októbra 2002, 26. novembra 2002 a 14. decembra 2004) sa sťažovateľka neustanovila, a táto skutočnosť by mohla mať význam pri vecnom posúdení celkových priet'ahov (z hľadiska subjektívneho správania sa sťažovateľky) v konaní po prijatí veci na ďalšie konanie.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky.

Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľka v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu dochádza k zbytočným priet'ahom, predložila ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júna 2008